

SXEDIO.91T

27.4.1941: Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΚΥΜΑΤΙΖΕΙ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ

Τον Ιωάννη Μεταξά διαδέχθηκε μετά το θάνατο του το Γεννάρη του **1941** ο Αλέξανδρος Κορυζής καθ' ον χρόνο ο ελληνικός στρατός συνέχιζε να προελαύνει.

Όμως φαίνεται πως τα πράγματα δεν πήγαιναν όσο καλά, όσο αφηνόταν να νοηθεί στο μέτωπο, και οι κίνδυνοι να καταληφθεί η Ελλάδα και να προχωρήσει ο Αξονας στη Μεσόγειο ήταν πολύ μεγάλοι.

Αυτή την περίοδο έφθασε στην περιοχή της Μεσογείου υπουργός Εξωτερικών της Βρετανίας Αντουν Χντεν για διαβουλεύσεις με την Τουρκία και σχηματισμό Ομίλου Κρατών εναντίον του Αξονα Γερμανίας-Ιταλίας. Ο Χντεν πέρασε μάλιστα από την Κύπρο καθ' οδόν προς την Αγκυρα καθώς η Βουλγαρία, ύστερα από ερωτοτροπίες με τον Χίτλερ του επέτρεψε είσοδο στο έδαφος της χωρίς να ρίψει ούτε ένα πυροβολισμό.

Ο Χντεν έμεινε στην περιοχή της Μεσογείου για ένα σχεδόν μήνα και επισκέφθηκε και την Αθήνα.

Αργότερα επέστρεψε στη Λευκωσία και στις **19** Μαρτίου **1941** συναντήθηκε εκ νέου με τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας Σουλερού Σαράτζογλου που ήλθε ειδικά για τη συνάντηση στην Κύπρο.

Στους δυο υπουργούς επιφυλάχθηκε μάλιστα θερμή υποδοχή με το λαό να ανυψώνει την ελληνική, την αγγλική και την τουρκική σημαία, ενώ στην πλατεία Σεραΐου οι Τούρκοι έσφαξαν κατά το έθιμο δυο μοσχάρια.

Ο Χντεν που συνωδεύόταν από τον αρχηγό του Αυτοκρατορικού Επιτελείου Στρατηγό Σερ Τζων Ντιλλ, απέτυχε στις προσπάθειες του να πείσει την Τουρκία να συνεργασθεί με τους συμμάχους. Από το ταξίδι του αυτό όμως έκρινε ότι έπρεπε να σταλεί βοήθεια στην Ελλάδα.

Στις αρχές Μαρτίου του **1941**, ενώ οι ελληνικές

δυνάμεις παρεμπόδιζαν την προέλαση της Ιταλίας, κινήθηκαν εναντίον της χώρας οι γερμανοί. Ήδη τα γερμανικά στρατεύματα βρίσκονταν στα σύνορα της Ελλάδος και της Γιουγκοσλαβίας και άρχισαν τον πόλεμο νεύρων κατά των δυο χωρών.

Η Κυβέρνηση της Γιουγκοσλαβίας όμως, ακολούθησε το παράδειγμα της Βουλγαρίας και συμμαχισε με τον Χίτλερ αλλά πριν οι δυνάμεις του Χίτλερ προλάβουν να μπουν στη χώρα, ο λαός εξηγέρθη και ανέτρεψε την Κυβέρνηση του.

Η νέα κυβέρνηση που σχηματίστηκε κατάγγειλε τη συμφωνία με τον Χίτλερ και διακήρυξε την απόφαση της να πολεμήσει εναντίον του εισβολέα και έκλεισε τα σύνορα, ενώ στην Ελλάδα είχαν αρχίσει να φθάνουν οι πρώτες αγγλικές ενισχύσεις.

Όμως ο Χίτλερ δεν επρόκειτο να υποχωρήσει και διέταξε τις δυνάμεις του να επιτεθούν εναντίον της Ελλάδας που καθυστερούσε τα σχέδια του.

Για τα παρασκήνια και τις εξελίξεις τη περίοδο αυτή είπε ο Ηντιεν στις 6 Μαΐου σε ομιλία του στη Βρετανική Βουλή:

" Κατά τις αρχές του παρελθόντος Φεβρουαρίου οι Γερμανοί προήλασαν στη Ρουμανία και εισέδυσαν στη Βουλγαρία με αντικειμενικό σκοπό την υποδούλωση της Ελλάδας και την ακινητοποίηση της Τουρκίας.

Το σχέδιο τους απέβλεπε πρώτα στο ν' αποκτήσουν τους φυσικούς πόρους των Βαλκανίων και να εξασφαλίσουν τον έλεγχο στις συγκοινωνιακές αρτηρίες χωρίς να ρίψουν ούτε μία βολή, προς χρησιμοποίηση τους για επιθέσεις, στην ανατολική Μεσόγειο και δεύτερο να βοηθήσουν τους Ιταλούς, των οποίων οι επιχειρήσεις στην Αλβανία δεν πήγαιναν και τόσο καλά.

Ο Χίτλερ, συγχάρηκε τους Ιταλούς για την επιτυχία τους να εξασθενήσουν τους Ελληνες-**45.000.000** να εξασθενήσουν **7.000.000**. Υβριστικότερο εγκώμιο προς σύμμαχο δεν έχει να αναφέρει η Ιστορία.

Στις 8 Φεβρουαρίου οι δυνάμεις μας εισήλθαν

στη Βεγγάζη, ύστερα από προέλαση δύο μηνών. Τα περισσότερα από τα στρατεύματά μας βρίσκονταν σε δράση για μακρότερη περίοδο, χωρίς να αναπαυθούν. Το λιμάνι της Βεγγάζης ήταν τότε άχρηστος και περαιτέρω προέλαση θα υποστηριζόταν μόνο από το μικρό λιμάνι του Τομπρούκ, ως εκ τούτου δε δεν μπορούσαμε να προχωρήσουμε προς τη Τρίπολη.

Κατά την ίδια ημέρα, δηλαδή την 8η Φεβρουαρίου λήφθηκε διακοίνωση της ελληνικής Κυβέρνησης που επιβεβαίωνε την απόφαση της να αντισταθεί κατά της γερμανικής επίθεσης. Το γεγονός τούτο κατέστησε αναγκαία την ανακοπή της προέλασής μας στη Βεγγάζη, δεδομένου, ότι οι δυνάμεις μας έπρεπε να ετοιμασθούν για να σπεύσουν σε βοήθεια της Ελλάδας. Η ελληνική διακοίνωση δεν απέτελούσε κραυγή βοήθειας, διότι η Ελλάδα ουδέποτε εκραύγασε για βοήθεια. Απλώς εξέθεσε την κατάσταση στην Ελλάδα και μας παρακαλούσε να καθορίσουμε τη στάση μας. Γνωρίζαμε ότι οι Γερμανοί είχαν προετοιμάσει τα σχέδιά τους, αλλά θα ήμαστε αξιόμεμπτοι αν αρνούμαστε να βοηθήσουμε την Ελλάδα.

Επειδή υπήρχαν πολλά ζητήματα προς συζήτηση, ο κ. Ηντεν και ο Σερ Τζων Ντίλλ μετέβησαν με τον Στρατηγό Γουέβελ στην Αθήνα. Στο αεροδρόμιο ειδοποιήθηκα ότι η Α.Μ. ο Βασιλέας και ο Πρωθυπουργός Κορυζής επιθυμούσαν να με δουν ιδιαίτερα, όταν δε συναντήθηκα με αυτούς μου δήλωσαν ότι η Ελλάδα ήταν αποφασισμένη να αντισταθεί κατά των γερμανών οποιεσδήποτε και αν ήσαν οι ελπίδες για την έκβαση του αγώνα.

Η Βρετανική Αυτοκρατορία δεν μάχεται για υλικά κέρδη, αλλά για ιδεώδη. Και η Ελλάδα αποτελεί την ενσάρκωση όλων των ιδεωδών. Αν δεν σπεύδαμε σε βοήθεια της δεν θα μπορούσαμε να έχουμε το μέτωπο ψηλά. Το καθήκον μας τώρα είναι όπως αποδώσουμε σε αυτήν το συντομότερο την ελευθερία της".

Όμως τα σύννεφα πύκνωναν όλο και περισσότερο πάνω από την Ελλάδα. Και με την έναρξη της Ανοιξης ο Χίτλερ διέταξε τις δυνάμεις του να αναλάβουν δράση.

Στις **5,30** το πρωί της **6ης** Απριλίου **1941** ο νέος πρωθυπουργός της Ελλάδας Αλέξανδρος Κορυζής δεχόταν το Γερμανό πρεσβευτή στην Αθήνα ο οποίος του ανακοίνωσε ότι την ίδια ημέρα ο υπουργός Εξωτερικών της χώρας του Φον Ρίμπεντροπ επέδιδε διακοίνωση προς τον Έλληνα πρεσβευτή Ραγκαβή στο Βερολίνο με την οποία τον πληροφορούσε ότι τα γερμανικά στρατεύματα θα εισβάλουν στην Ελλάδα λόγω της παρουσίας στη χώρα αγγλικών στρατευμάτων.

Ο Κορυζής απάντησε με ένα δεύτερο ΟΧΙ όπως και ο προκάτοχος του Ιωάννης Μεταξάς: Τα ελληνικά στρατεύματα είπε στο γερμανό πρεσβευτή, θα υπερασπίσουν το έδαφος της Ελλάδας.

Έτσι ο Χίτλερ εξαπέλυσε την επίθεση του εναντίον της Ελλάδας με ταυτόχρονη επίθεση εναντίον της Γιουγκοσλαβίας.

Η Ελλάδα, εξουθενωμένη δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τη γερμανική επίθεση και μέσα σε τέσσερις ημέρες τα στρατεύματα του Χίτλερ μπήκαν στη Θεσσαλονίκη στις **9** Απριλίου και στο Βελιγράδι και το Ζάγκρεμπ ύστερα από δύο ημέρες. Η γερμανική λαίλαπα δεν μπορούσε να αναχαιτισθεί με μανένα τρόπο στην Ελλάδα και τη Γιουγκοσλαβία.

Ενώ οι Γερμανοί προήλαυναν η Ελλάδα έχανε και πάλι τον πρωθυπουργό της. Ο Αλέξανδρος Κορυζής πέθανε στις **18** Απριλίου και τη θέση του ανέλαβε ο Εμμανουήλ Τσουδερός, πρώην Διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδας. Ο Τσουδερός ορκίστηκε στις **20** Απριλίου, ενώ οι γερμανοί κατευθύνονταν ανεμπόδιοι ουσιαστικά προς την Αθήνα και ο ελληνικός στρατός αναγκαζόταν να συμπύσσεται ή αναδιπλώνεται συνεχώς σε νέα γραμμή στη Λαμία στις **22** του μηνός.

Τα πράγματα εξελίσσονταν ραγδαία και καμιά δύναμη δεν μπορούσε να αναχαιτίσει πλέον τον Χίτλερ.

Ο στρατός αναγκάστηκε να συνθηκολογήσει και ο Βασιλιάς μαζί με τον Τσουδερό μετέφεραν τη έδρα της Κυβέρνησης στις **23** του μηνός στην Κρήτη.

Στις **27** Απριλίου η γερμανική σημαία κυμάτιζε στην Ακρόπολη και στην Αθήνα σχηματίστηκε νέα

φιλογερμανική Κυβέρνηση, αυτή τη φορά, υπό τον Τσολάκογλου.

Ο στρατός υποχωρούσε συνεχώς και κατέληξε στην Πελοπόννησο όπου πολλοί απομακρύνθηκαν από αγγλικά πλοία και άλλοι συνελήφθησαν αιχμάλωτοι. Ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί κύπριοι που άλλοι οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα ή αναμίχθηκαν με τον ελληνικό πληθυσμό ή έφυγαν στην Κρήτη ή την Αίγυπτο με όποιο σκάφος εύρισκαν.

Μέχρι τις **3 Μαΐου** ολόκληρη η Ελλάδα βρισκόταν κάτω από τη χιτλερική μπότα, ενώ στη Λευκωσία με διάταγμα του Κυβερνήτη χαρακτηριζόταν όλο το έδαφος της Ελλάδας εχθρικό για σκοπούς εμπορίας.

Το διάταγμα δημοσιεύθηκε στη εφημερίδα της τοπικής κυβέρνησης και τόνιζε σύμφωνα με την "Ελευθερία" (**4 Μαΐου 1941**) ότι "όλον το έδαφος της Ελλάδος πλην της Κρήτης, θα θεωρήται ως εχθρικών διά τους σκοπούς των νόμων περί εμπορίας μετά του εχθρού".

Οι γερμανοί δεν σταμάτησαν μέχρις εδώ, αλλά επιτέθηκαν και εναντίον της Κρήτης. Στο νησί ρίφθηκαν αλεξιπτωτιστές και ακολούθησαν σκληρές συγκρούσεις.

Αλλά η δύναμη των Γερμανών ήταν υπέρτερη. Ετσι μέχρι τις αρχές Ιουνίου διατάχθηκε η εκκένωση της νήσου από τα συμμαχικά στρατεύματα και ο Βασιλέας μαζί με τον πρωθυπουργό κατέφυγαν τελικά στην Αίγυπτο.